

Előfizetési díj:

Egészévre 4 frt. Félévre
2 frt. Negyedévre 1 frt.
Egy szám ára 10 kr.

Hirdetmények:

3 hasábos petítor egyszer
9 kr., többszöri hirdetés-
nél 7 kr. Bélyegdíj 30 kr.

Nyilttér petítora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap

szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.

Bérmentetlen leveleket
csak ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

A halandóság csökkentése érdekében.

Közintézmény és igen elszomorító tény, hogy nálunk öt-hat éves korig a gyermekeknek fele elhal. Statisztikai adatok bizonyítják, hogy az egyéves korúaknak felénél több, a kétéves korúaknak egyharmadánál több, a hároméves korúaknak egynegyedede, a 4., 5. és 6. éveseknek egyötöde elhal anélkül, hogy valami járvány vagy ragályos betegség pusztítana köztük.

Valóban Isten csodájának tekinthetjük, hogy ez évtizedek óta uralkodó megdöbbentő viszonyok dacára fajunk el nem pusztult. Hajlandók vagyunk ugyan hinni — bár erre vonatkozólag statisztikai adataink nincsenek — hogy a halandóság e század első negyedében és a múlt században nem volt oly nagy, mint korunkban. Az akkori nemzedékek egyszerűbben éltek, mértékletesebbek voltak ételben, italban, ruházatban és különösen az ifjúságot rongáló, testet és lelket egyaránt emésztő élvezetekben, amelyeknek káros utókövetkezései átöröklenek apáról fiúra és unokára, a család életfájának minden legkisebb ágára kiterjednek.

Ha behatóan kutatjuk e nemzeti csapás okát, arra a végeredményre jutunk, hogy a baj oka a nemzedékeknek a külső hatásokkal szemben nemzedékeken át csökkent ellenállási képességében rejlik, mely az anyákról, leginkább pedig az apákról átöröklődik. Azután a gyöngeség magvai, melyeket a kisdéd magával hozott a világra, a fizikai nevelés mai modern rendszere mellett nőttön nőnek és utóvégre alkati hajlammá fejlődnek, ami a természet gyógyerejét, vagyis a test ellentálló képességét a betegségekkel szemben igen nagy mértékben csökkenti.

Ezen elszomorító tény általában sújtja az emberiséget minden különbség nélkül. A művel-

tebb osztályok családjait épen úgy, mint az egyszerű életmódú és a nap legnagyobb részét a szabad természet ölében munkával töltő köznépet. Sőt ezeknél sok más kedvezőtlen körülmény is befolyásolva a családok életfolyását, minők a tisztátalan talaj, egészségtelen lakások, étel, ital, ruházat, — hét éves korig a halálozás is sokkal nagyobb százalékot tüntet föl.

Statisztikai adatok bizonyítják, hogy az 1876. évi közegészségügyi törvény életbe lépte óta ha javult is az egészségügy valamit helyenként, ez csak a törvény egy-két szakaszának életbeléptetésével történt; mert fájdalom, a törvény legtöbb szakasza csak papíron van meg.

Egy cikk keretét túlszárnyalja a létező közegészségügyi hiányoknak, valamint e hiányok orvoslására szolgáló eszközöknek tüzetes és részletes megtárgyalása. Mi csak néhányat hozunk fel, melyek a halálozási százalék csökkentésére s így a közegészségügy javulására jótékony befolyást gyakorolnak.

Ilyen első sorban a körorvosi intézménynek olyatén átalakítása, hogy a nép szükségletének megfelelő legyen. Tagadhatatlan, hogy úgy magukra a körorvosokra, mint a körorvosokat tartó községekre nézve a jelenlegi állapot míg egyrészt céltévesztett, másrészt türethetetlen. Mint kellene az átalakítást a szükségnek teljesen megfelelőleg eszközölni, erről jelenleg szükségtelennek tartjuk foglalkozni; csak utalunk azon fontos javaslatra, melyet e tárgyban vármegyénk kiváló képzettségű főorvosa a közigazgatási bizottság előtt tett s mely javaslat felöleli mindazon tényezőket, melyeknek felhasználásával ezen, egyébként üdvös intézmény a célnak megfelelő lehetne.

A halálozási százalék csökkentésére igen fontos tényező a községi okleveles szülésznői állások életbe léptetése. Közintézmény dolog, hogy a községek okleveles szülésznők hiányában többnyire parasztbabákra vannak utalva, még

pedig legtöbb esetben oly tudatlanokra, akik sem a beteg anyja, sem pedig az újszülött oly oly igen fontos első ápolásához és táplálásához nem értenek. Hány betegágyas anyja és hány kisdéd sinli meg a tanulatlan, ügyetlen vén asszony kezeit? Hány anyja jut azon helyzetbe, hogy gyermekágyában holtiglan tartó baj csirait hagyja meg, mely később lassan fejlődő betegséggé fajul el, vagy kisdédén történik oly szerencsétlenség, mely miatt örökös nyomorék lehet. Ezen indokoknál fogva szükséges, hogy a körorvosok mellé két-három, egymáshoz közel eső községben okleveles szülésznők alkalmazásának, amint ezt maga a közegészségügyi törvény is megköveteli.

A szegény emberek gyógyítása hatósági ellenőrzés mellett épen úgy, mint a hét éven aluli gyermekeké, a halálozási százalék csökkentésére szintén nagy befolyással lenne. Ha az 1876-iki törvény cikk szakaszain végig nézünk, sehol sem találunk erre vonatkozó kötelező intézkedést. Sajnos dolog, hogy a törvény szövegezőinek figyelmét e fontos körülmény elkerülte. Csakis a 140. § b) pontja alatt van egy intézkedés, melyet a községi előljárókra nézve kötelező erejűnek tarthatnánk. Ez így hangzik: „Gondoskodik a szükséges segély eléréséről betegülések- és szüléseknel.“ Szükséges tehát a szegény emberek gyógyítását törvénnyel elrendelni, hogy minden község gondoskodjék a maga szegényeiről.

A hét éven alul levő gyermekek gyógyítását az 1876. évi XIV. t.-c. megfelelő szakaszai elrendelik. — A statisztika útján azon szomorú tapasztalatra jutunk, hogy a hét éven alul levő gyermekek elhalálozása adja a legnagyobb kontingenst az orvosi statisztika számaihoz.

Ebből kifolyólag ki van jelölve az út, hogy a hét éven alul levő gyermekek szabályszerű gyógyításában rejlik egyedül a mentő horgony.

A „Zalamegye“ tárcája.

Influenza.

Vad téli szél kergeti a szürke felhőket, szuró hó-pelyheket arcomba csapkodja. Kergess, kergess csak zord idő, serkentés kitarásra lankadó tagjaimat; hosszú még az utam, sötét éjszaka lesz nemsokára; késő ne legyen, mire hozzá juthatok.

Ó beteg és én nem lehetek mellette; jég hideg kezemmel nem csillapíthatom feje forróságát s forró leheletemmel nem melengethetem föl fehér, fázó kezét.

Emésztő láz gyöttri, agyában a kóbor influenza szövi rémes meséit.

... Orozva lopózott a sötét tekintetű oroszok földjéről, a jajgató Szibériából; tán a száműzöttek halál-kinjáiból s végsőhajukból nőtt boszuló betegséggé, mely aztán egyaránt bünteti az emberiséget?

De te, ifjú leány, ki még csak jót tettél, szépet láttál, mivel vontad magadra az idegen föld szülte Nemezis haragját? Szenvedsz nagyon, átérzem minden fájdalmadat, egyetlen kinos mozdulatod sem hagy figyelmen kívül; veled érzek, szenvedek; tán többet, mint te, mert a bántó tudat, hogy nem segíthetek rajtad, végzetlenül kinozza lelkemet.

— Védangyalom, szeretett hógom! siessünk beteg barátinódhoz! Siessünk Irén! most éppen jókor jövünk. Ó jobban van s vár reánk!

... Mely sajtáságos ház úgy-e, ahol ők laknak? Kis labirintus... Oh nézd csak, míg nálunk mindent hó borít, szegfű, ibolya elfogyott, itt minden virágzik.

... Sötét piros rózsák!... Leszakítom. Tüzd a kedvedre; illik hozzád, szép testvérem.

Vagy inkább azt a színes árvácskát s a rózsát átadjuk ő neki?

... Ah itt van az ő kedves anyja; halvány az ábrázata, szomorú nagyon!

— Eljöttünk a szegény beteghez, nemde szabad őt nekem is megnézni? — Fialat embernek az ő barátinójét...

... „Nem szabad bemenni hozzá senkinek!“

... Te testvérem maradj tehát, én nem félek a ragálytól!

... Nem engedheti!

— Letérdelnék előtte, úgy könnyörögnék hozzá: Asszonyom, csak egy percre engedje őt meglátnom, egy rövidke percig. De nem, nem szabad eláruolnom senkinek, hogy őt imádom; titkomat lelkem legmélyén rejtve őrzöm.

... Irén hógom, te sirsz, könyeid sűrűn hullanak; sir az anyja is, ... de én nem sirhatok.

Férfi sirása csak nagy dolgokról beszél s nekem hallgatnom kell...

A szomszéd szobából kihallatszik a lábbeteg sikolya. Oh jaj! távozok, hogy ne halljam, mert szívem megreped!

— — — Versenyt futok veled havas szél; süvölts, ordíts, kiáltd túl a szörnű hangokat, melyek agyamat kábítják s elszibbasztják testemet.

Ököltre szorítom kezemet. Jaj a sötét szellemeknek, kik körül keringenek s mindinkább közelednek felém. Nem félek tőletek. Ismerem a halált. Zörgő csontjaitok nem rémit el!... Csak őt ne bántátok, a gyöngye leányt; ő ártatlan s olyan a szíve, mint Isten angyalé.

— — — Nem illőztök többé kisértetek, haza értem hosszú barangolásomból; fáradt vagyok s gyöngye, mint csecsemő gyermek. Nagy utat tettem meg; temetőbe tévedtem; a sirkereszteket eldöntötte az orkán, el-elbotlottam bennök. Ismeretlen utcák között jártam, alig találtam haza... Eresszétök le a függönyöket, ne süssön be a nap, hisz eléget! Iszonyú meleg van itt benn.

Tikkasztó nyár, meddig fogsz még torróságoddal kinozni? Hol késel hűvös levegőjű ősz?

... Ah meggyuladt az ablaktüggöny! Oltsátok el hamar. Siessetek, én nem bírom eloltani. Ég az egész város; ég a magas templom vörös fénnyel, lobogó lángokkal...

Jönnék a tüzoltók vágatva, megyek, segíték! Hollá, merre mentek, ne hagyjatok itt egyedül!

Nincs víz, hiába minden: elég az egész világ...

— — — Fekete füst, semmit sem látok tőle, sötét füst... sűrű köd elzártad az utamat.

Hogyan találom el a beteg leányhoz? Nem gyógyulhat meg szegényke nélkül; itt viszem a gyógy-szert... a jobb kezemben tartom... csodaereje van.

Festettem egy szép, szép tündért s mikor készen volt, holdvilágos éjű rózsaligetben... sötét haja beárnyékolta halvány arcát... életre ébredt s elhagyott. Elvitte magával a rózsákat is, csupán egyet hagyott nekem, de ennek varázsereje van... meggyógyítja, akit szeretünk.

A holdvilág elhagyott mindkettőnket s ahonnét egy csendes éjjelen titkon leloptam, — visszatért az égbe... Ott csillog, kereszttel villant a sötét ködön, látszik már az ezüstsugarú hold.

... Az a sárgászöld sáv volt az enyém, azonnal felismertem.

Jőjj most velem, keressük együtt a szomorú láb-betegét! Könnyen megtaláljuk, virágos kert a házuk tája... Most világíts! Kezem már az ajtó kilincsén van; csöndesen, csöndesen.

Pszé... halkan... itt alszik ő! — Lázás álmok már nem gyöttrik, nyugodtan szendereg... Ejhajú tündérem, feltaláltalak, óh ne hagyj el többé! Légy örökre az enyém. Sivár, boldogtalan nélkülöd az életem...

Csöndesen szívem, hangos dobogásod fel ne ébresz-sze őt édes álmából...

— — — Melletted pihen jó anyád, boldog mosoly-lal suttag: „Köszönöm Istenem, hogy nem vetted el tőlem földi boldogságomat, özvegy asszonytól egyetlen gyermekét; élni hagyta az én gyémántszemű angyalomat... Ujra vidor lesz, zengő szavú, éneklő pacsirta... Szenteltessek a Te neved!“

— Imádkozzál, Isten meghallgat jó asszony, ő meggyógyul...

— Felüdültem. Zsarnoki hatalommal uralkodott rajtam az influenza s hogy még jobban bántasson, lázban azt láttam magam előtt betegem, akit inkább szeretek magamnál, kinek képzeltem szenvedése lelkemet is betegévé tenni.

Ó egészséges, vidám s ha dalra kel, versenyez a zengő pacsirtával.

Göcseji.

Hogy azonban ezt a törvény rendelkezéseire képest érvényesíteni lehessen, elengedhetlen feltétel a körorvosi intézmény gyökeres megjavítása. — E nélkül nincs mentő és védelmi eszköz és rakásra hullanak az ártatlan lelkek járvány nélkül is. E nemzetgazdasági szempontból kiszámíthatatlan veszteség miatt — bár statisztikailag beigazolt tény, hogy hazánkban a szaporodás legtöbb országával versenyezhet — népesedésünk nem igen halad előre, sőt vannak oly községek, melyekben évenként többen halnak el, mint ahányan születnek.

A törvénytelen gyermekeknek nyilvántartása és e mellett a dajkaság rendszerének behozatala jelentékeny tényezőül szolgál a halálozási százalék csökkentésére. Első pillanatra úgy tűnik fel, hogy ezen állításnak nincs kellő alapja. Pedig éppen az ellenkezőről győződünk meg, ha meggondoljuk, hogy főképp a hadkötelezettség behozatala óta a vadházasságok és az erkölcs utjáról való lesikamlás csaknem mindennapi dologgá vált. Tudvalevő dolog, hogy az ily nők között csak elvétve akadnak egyesek, kik keblök melegevel ápolják kisdedeiket, míg ellenkezőleg legnagyobb részük szívtelen és minden utat, módot felhasznál elhanyagolt ápolás és kiéheztetés által, hogy gyermekétől megszabadulhasson.

És hogy az ily rút bűnök a legtöbb esetben napfényre nem jutnak, ennek egyszerű oka abban a szomorú körülményben keresendő, hogy nálunk a halottvizsgálat községekben tanulatlan emberekre van bízva.

Elkerülhetlenül szükséges tehát, hogy a községek törvény útján köteleztesse arra, hogy a kebelükben levő törvénytelen és árva-gyermekeket évenként összeírják és nyilvántartásban tartassák. Ha vannak olyanok, kik szegénység vagy betegség miatt gyermeküket szoptatni, később táplálni nem képesek, ezek engedélyt nyerhessenek arra, hogy gyermeküket dajkára bízassák, ők maguk pedig köteleztesse, hogy szolgálatba állva, bérükből fizessék havonként a dajka bérét. A körorvos köteleztesse évenként a szolgabírósnak, ez pedig a megyei hatóságnak jelentést tenni. A szolgabíró gondoskodjék arról, hogy a községi költségvetésbe bizonyos összeg évenként felvétsék, melyből a hét éven alul levő és általában a szegény emberek gyógykezelése kikerülne.

A vadházasságok megakadályozása nagy és többféle nehézségbe ütközik. Anyai kétségtelen tény, hogy számuk nőttön nő és utóvégre beláthatatlan családi zavarok tömkelegét fogja képezni. Erkölcsi uton, az iskoláztatás éve alatt, csak annyit lehetne tenni szigorú intézkedéssel, hogy a fiúk iskolájába leánygyermeket ne vegyenek fel, vagyis fiúk és leányok elkülönítve nyerjék az oktatást. — Nem kis eredményre jutnánk a megfelelő erkölcsi oktatás felhasználásával. Azonban magának a törvényhozásnak kellene ezen igen fontos ügyet felkarolni és szigorú törvényt alkotni, melynek jótékony következményei a társadalomban észrevehetőek lennének.

Választások eredménye vármegyénkben.

Zalavármegyében az országgyűlési képviselőválasztások mind a kilenc választó kerületben folyó hó 28-án folytak le.

Országgyűlési képviselőül megválasztottak egyhangúlag: a zalaegerszegi választó kerületben *Fázmány Dénes* függetlenségi és 48-as párti Radocza Jánosnak d. u. 1/4 órákor bejelentett visszalépése folytán, a baksai választókerületben *dr. Berger Ignác* nemzeti párti, a csáktornyai választó kerületben *Királyi Pál* nemzeti párti. Szavazattöbbséggel választották meg: a tapolezai választó kerületben *Csigó Pál* szabadelvű párti, a kesztelyi választó kerületben *Nedeczky Jenő* nemzeti párti, a szentgróthi választó kerületben *Pály János* nemzeti párti, a nagykanizsai választó kerületben *Hévízy János* függetlenségi és 48-as párti, az alsó-lendvai választó kerületben *Mandel Pál* szabadelvű párti, a letenyei választó kerületben *Remete Géza* függetlenségi és 48-as párti.

A megválasztott kilenc országgyűlési képviselő közül ilyképp 2 szabadelvű párti, 4 nemzeti párti és 3 függetlenségi és 48-as párti.

Egy hasznos cselekmény a méhészet érdekében.

Minden országban vannak olyan polgárok, kik fontos munkát teljesítenek, de az azért élvezett javadal-mazás csekély; akik lakhelyükön vagy nem találhatnak mellékkeresetet, vagy pedig lakhelyükről nem távozhatnak, megengedhető mellékkereset után nem láthatnak.

Az olyan falusi lakosok számára, akik nehéz mezőgazdasági munkával kenyerüket meg nem kereshetik, de jöhetnek mehetnek, egy állattenyésztési ág nyújt keresetforrást, vidékenként — azaz, ahol az ennek üzemeltetésére megkívántató tényezők megvannak, ez — a selymtenyésztés és az a körülmény, hogy 1880-tól 10.131 kilóról 1891-ig 1,108.446 kilóra emelkedett a beváltott gubók mennyisége, mutatja, hogy a selym-

tenyésztési felügyelő, Bezerédy Pál buzgó törekvései áldásosak.

Itt tehát a mobil elemnek a megfelelő viszonyok között nyújtatik kereset, de nem nyújtatik olyanoknak, kiket foglalkozásuk helyhez köt, továbbá olyanoknak, kik életkoruk, valamint állásuk folytán sem a levélszedésre, sem a szedett levél mennyiség háton való hazahordására képesítve nincsenek.

A rovar világban az ilyen embereknek is van barátjuk, amely általuk ápolva számukra gyűjt, szakértelmes kezelés mellett, — amely a kezelő jöttét mentet nem kívánja, szép hasznót biztosít és az a kis igénytel len jó barát: a méh.

A régebbi időben a méhészkedés kedvelt foglalkozás volt vidékenként, de nagyobb területeken csakugyan életereis, exportképes termelési ágá nem fejlődött. Később hanyatlás mutatkozott, mert a mi nem kellően szakavatott méhészeink nem tudtak versenyezni.

Ez állapot javítására alakult néhány méhészeti egyesület, a vallás és közoktatási, valamint a földművelésügyi m. kir. miniszteriumok a szakértelem fejlesztését tűzték ki feladatukul és ennek a jó ügynek néhány buzgó apostolát indították a méhészeti vándortanárakbnn utnak, hogy a méhészeti jobb eljárásokat tanítsák, egyáltalán, hogy e termelési ág szakértelmét terjeszszék.

Úgy az egyesületek, valamint az utóbb említett vándortanítók munkája nem volt meddő, hazánk méhészete őrvenedetes fejlődésnek kezd indulni és a vele foglalkozóknak igen szép anyagi hasznót hoz.

A méhtermékek kivitele is már nagyobb mértékben lendülni kezd és így a magyar méhészek azon helyzetbe jutottak, hogy finom pürgöttet mézüket 40, 45, sőt 50 forinttal értékesíthették 100 kilonként és különösen az utóbbi eladások közvetítésénél, valamint kiviteli törzások megnyitásánál a méhészeti felügyelő igen hasznos szolgálatokat teljesített.

Az ut tehát egyengetve van, a foglalkozás hasznossága igen meggyőzően be lett igazolva, de hogy a hasznót hozó ut követessék, hogy a mézzel való kereskedés fellendüljön a fogyasztó piacok megtartására és kihasználására, első sorban mézre, vagyis ezt termelő méhészekre van szükség és ezek szaporítása szintén fontos feladatot képez.

Gyorsan jó méhészekké, azaz nagyobb jövedelmet létesítőkké lesznek azok, kik ezen foglalkozás hasznos voltát átérték; kik belátják, hogy ennek üzésével családjuk helyzetét javíthatják, főleg azonban, akik intelli-gensebbek a volt telkes gazdák és zsellérek utódjainál.

Ilyenek határozottan a szegény községek papjai és az ilyen községekben működő néptanítók, ilyenek a gátörök, az erdővédek, szóval olyan alkalmazottak, kik nek évi fizetésük a 300 frtot alig haladja meg.

Ezek a méhészkedésre könnyen megtaníthatók lesznek, ők — merjük mondani — hogy igen szívesen méhészkednének, ha ez módjukban állana, ha meglennének a szükséges kaptárak, a méhészkedésre megkívántató méhesaladók és a nélkülözhetetlen eszközök; de ezek hiányzanak, a csekély fizetésből pedig ezek beszerzésére mit sem lehet elvonni.

Pedig hazánk méhészete igen lényeges lendületet nyerne az által, ha a fent elsoroltak ezen termelési ágazatot fölkarolnák és az a 100—150 frt évi jövedelem szaporodás valóságos jótétemény lenne a megnevezettek-re.

Ez lebeghetett gróf Bethlen András földművelési m. kir. miniszter előtt, amikor kibocsátott rendeletével létesítette a méhészkedni szándékozók segélyezésére szolgáló alapot, melynek kezelését a magyar méhészek egyesületére bízta és amely alapnak egyelőre 6000 forintot adományozott.

Ez alaptól segélyezettnek a fent elsoroltak, ha magukat minősítették vagy képesítették és méhészkedni óhajtanak. A minősítést a tanító megszerzi a tanítóképzőben, a többiek a méhészeti vándortanítónál, vagy egy ügyesebb méhésznél és hogy ezt megszerezték, erről a vándortanító előtt tanúságot tesznek.

A vándortanító által kiállított bizonyítványt vagy a képezdei okmányt is mellékelvén, kérvényt nyújtanak be — és pedig a papok egyházi hatóságaik, a tanítók a kir. tanfelügyelők, az erdővédek az erdő gondnokai, a gátörök pedig az illető szakaszmérnökök útján a földművelési ügyek miniszteréhez, aki az alapot kezelő méhészek egyesületének véleménye alapján méhészeti felügyelője vagy az ez által rendelt vándortanítók által az ilyen folyamodónak méhást rendez be.

Ezen berendezésért az, aki ilyen méhesben részesül, szavatolni tartozik. Az neki úgy lesz adva, hogy azt az összeget, amibe kerül, megtéríteni köteles.

De lássuk, mennyire kerülhet egy ilyen méhes? Igen nagyban kezdeni bajos, mert a kezdő méhészeknek még a kellő áttekintése nincs meg, igen kicsiben pedig azért nem lenne jó, mert ezzel nem kapja meg a méhészkedő azt a jövedelmet, amely őt méheshez köti.

Ez lebeghetett a miniszter szeme előtt, amidőn elrendelte, hogy egy-egy ilyen méhes tiz családdal alapí-tassék meg. A jövedelmezőségre volt tekintettel, amikor szakközegét utasította, hogy a méhesaladók befogadására szolgáló méhes praktikus legyen, de olcsó, a kaptárak pedig okvetlenül itthon készüljenek.

Az eszközölt számítások szerint egy ilyen méhes, a méhesaladokkal, kaptárak és egyéb berendezésekkel együtt kerülne 100—110 frtba és ez semmi esetre sem mondható nagy összegnek. Magába véve nem nagy, de igen nagy azoknak, kiket említettünk és a kiknek a méhészkedésbe való belevonása e létesített alap által céloztatik.

Az iménti nehézséget illető kérdésünkre is igen megnyugtató választ nyertünk és pedig a kontemplált eljárás szerint a berendezési összeg megtérítésére az illető méhészkedő tiz évi időt kapna; a három első évben nem fizetne a segélyezett kamatot és a tőkét sem tartoznék törlesztetni; a következő években fizetne mindig a törlesztetlenül maradt összeg után évi 4 százalékos kamatot és törlesztene a tőkéből és pedig a negyedik és ötödik évben tiz-tiz forintot, a hat és hetedik évben

tizenöt tizenöt forintot, végül a nyolcadik, kilencedik és tizedik évek mindegyikében husz-husz forintot és tiz év letelte után a méhesnek szabad urává lenne.

Ez lenne a „Méhészeti alap“ története, ez az a hasznos lépés, melyet a földművelési miniszter, gróf Bethlen András, ez ügy érdekében tett. Tiszta szívből kívánjuk, hogy a tárcája körébe tartozó minden termelési ágazatnál tehessen ehhez hasonló lépést, mely a befektetéshez mérten ily nagy hasznót biztosítson, mint amint ez hozni fog.

Sok szegény családapa fogja a minisztert ezen lépéséért később áldani, a magyar méhészek pedig már most adóznak neki őszinte köszönettel és elismeréssel.

Zala-Szent-Gróth, 1892. január 28.

Folyó hó 27-én reggeli 9 órákor volt a szent-gróth-türjei szárnyvasut mütanrendőri bejárása Lakatos Aladár miniszteri titkár vezetése alatt.

A küldöttséget a megye nevében s képviselőletében a türjei állomáson Botka Ferenc szent-gróthi főszolgabíró üdvözölte, minnek megtörténte után a megnyitás megkezdett.

A szentgróthi állomáson százakra menő sokaság hangos éljenekkel, kalapok s kendők lobogtatása mellett, örömríadallal fogadta a berobogó első vonatot, mely az ünnepély méltóságához mérten csinosan föl volt díszítve.

Ezzel tehát teljesedett városunknak s vidékének évtizedek óta táplált azon hő óhaja, hogy vasuti összeköttetése legyen és ezzel a világtorgalomba jusson, mert bizony nagyon is érezhető volt ama súlyos veszteség, ami az által keletkezett, hogy vidékünk a vasutaktól távol, terményeit csak nehezen s tetemesen olcsóbban értékesíthette, lévén a vételár annyival olcsóbb, amennyibe a tengelyen való szállítás került. Hogy pedig ez a mellett nehézsékes, meg drága is volt, mindenki tudja és szomorúan tapasztalta.

A vasuti állomás Szent-Gróth közvetlen közelében, a városától alig egy kilométernyire fekszik; a hozzá vezető út legközelebb alaposan ki fog építtetni, mellékei fákkal beültetettek úgy, hogy a közönségnek kellemes szórakozást nyújtó sétahelye lesz.

Az állomás marhák berakodására is berendeztetett, a mi — tekintettel a vidék marhatenyésztésére — nagy fontossággal és előnnyel bír.

Végül megemlítjük, hogy a szárnyvasut létesítése, mely hivatva van Zala-Szent-Gróth s vidékének jólétét és fejlődését emelni, nagyban Botfy Péter helybeli gyógyszerész urnak az érdeme. Ő volt az eszme megpendítője, ő volt az, ki lankadást nem ismerő buzgósággal fáradozott a részvények gyűjtése, az engedély kieszközölése s általában a vasut kiépítése körül. K-r N.

A zalaegerszegi ipartestület köréből.

A zalaegerszegi ipartestület elnöksége a testület tagjainak nyomtatásban megküldötte az elnöki évi jelentést, a számvizsgáló bizottság jelentését, az 1891. évi zárszámadást, a vagyon kimutatást, úgy az 1892-ik évi költségelőirányzatot és az iparos ifjak önképző- és betegsegélyező egyesületének 1891-ik évi bevétele- és kiadásáról szóló kimutatást.

Az elnöki jelentés szerint az ipartestület a lefolyt 1891-ik évben az elszegényedett iparosok s azok özvegyei és árváinak segélyalapját létesítette s ez alap jelenleg 155 frt 55 krt tesz ki. Az ipartestület az 1891-ik évben tartott egy közgyűlést, 11 rendes ülést és egy rendkívüli ülést, amelyek 52 érdemleges határozatot hoztak, amelyek mind elintéztést nyertek. A békéltető bizottság 5 ülést tartott; elintéztett 6 vitás ügyet; ezeken kívül az elnök és jegyző elintéztett 96 kisebb peres ügyet. Az 1891-ik évben az ügydarabok száma 244, a napló könyv 1131 számmal záródott. Munkakönyv kiadott 81 darab, ideiglenes bizonyítvány 5 db, nyilvántartott 369 mester, kik közt új tag van 18, eltávozott 4, meghalt 1, üzletével föl hagyott 1; maradt az év végével 364 iparos. Segéd változás volt 360. Eltávozott 203, maradt az év végén 159. Tanonc beszegődött 77, föl szabadult 55, év végén alkalmazásban maradt 181 tanonc, kik az ipariskola osztályait látogatják.

A zárszámadás adatai szerint 1891. évi bevételek voltak: 1890. évi pénztármaradvány 10 frt 28 kr., 1886—1890. évi hátralékokból befolyt 182 frt 61 kr., 1891. évi szelvények után 202 frt 25 kr., beiratás új tagok után 96 frt, tanoncbizonyítvány után 165 frt, tanonc szegődés után 154 frt, munkába lépés után 35 frt 50 kr., munkából kilépés után 36 frt 30 kr., utasfogadó után 53 frt 70 kr., munkakönyv után 8 frt 10 kr., mulatság adott előleg visszautalása 11 frt, ideiglenes igazolvány után 50 kr., nyári mulatság után 240 frt 94 kr., vidéki láttaozás után 1 frt, kötelezvények után kamat 18 frt, 1891. évről kifizetetlen összeg 3 frt 83 kr., összesen 1219 frt 41 kr. 1891-ik évi összes kiadások 966 frt 41 kr., takarékpénztárba helyeztetett 266 frt, összesen 1.219 frt 41 frt

A ipartestület vagyonkimutatása 1891. évi december 31-én: takarékpénztárban elhelyeztetett 465 frt 84 kr., kötelezvényekben levő hátralék 392 frt 44 kr., 1886—1890. évi hátralékok 239 frt 15 kr., 1891. évi hátralékok 147 frt, butorzat 10% levonással 95 frt 50 kr., könyvek és nyomtatványok értéke 55 frt, új tag után hátralék 30 frt, összesen 1.424 frt 93 kr.

1892. évi költségelőirányzat: Bevételek: új tagok után 50 frt, tanoncszerződés után 130 frt, tanoncbizonyítvány után 150 frt, munkába való belépés után 35 frt, munkából való kilépés 35 frt, utas fogadónál 50 frt, munkakönyvek 8 frt, vidéki láttaozás 50 kr., ideiglenes bizonyítvány után 50 kr., 364 tag után tagsági díj 364 frt, 465 frt 24 kr. tőke után kamat 20 frt, összesen 843 frt. — Kiadások: Lakbér 140 frt, elnök tiszteletdíja 100 frt, jegyző fizetése 250 frt, szolga fizetése 150 frt, irodai szerek- és nyomtatványokra 50 frt, tüziifa és világítás 15 frt, szaklapokra 12 frt 10 kr., utas fogadóra 50 frt, pénztárnok tiszteletdíja 25 frt, tanoncok jutalmazására 40 frt, összesen 832 frt 10 kr.

**Az iparos ifjak egyesületének 1891. évi zárszám-
adása.** Bevétel: Takarékpénztárban 777 frt, e betét
után kamat 25 frt 16 kr., pénz maradvány készpénz-
ben átvételkor 64 kr., Radocza János adománya 100
frt, pártoló tagdíj 50 frt 50 kr., rendes tagdíj 409 frt
18 kr., könyvtár jövedelem 22 frt 13 kr., játékpénz
10 frt 50 kr., mulatságokból befolyt 262 frt 55 kr.,
eladott újságpapírból 80 kr., alapszabály után 30 kr.,
összesen 1658 frt 76 kr. Kiadások: kórházi költség
111 frt 54 kr., üdülési díj 40 frt 10 kr., uti segély 2
frt 90 kr., multságok kiadásai 85 frt 32 kr., önkép-
zésre 164 frt 31 kr., bélyeg átalány 2 frt, nagyváradi
zárlószegre 5 frt, temetési költségek 19 frt 35 kr.,
iroda szerek- és nyomtatványokra 16 frt 28 kr., orvos
tisztelődíja 150 frt, pénztárnok tisztelődíja 25 frt,
gyógyszerekre 162 frt 56 kr., lakbérre 125 frt, ellenőr
fizetése 30 frt, szolgálata 60 frt, takarékpénztárban
a betéti összeg 657 frt 15 kr., készpénz, mint egyen-
leg 2 frt 24 kr., összesen 1658 frt 76 kr. — A vagyon
1732 frt 21 kr. tesz, melyben azonban az 1887—1891.
évi hátrálékok 1068 frt 31 krral szerepelnek.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

A herceggimrási bíbornoki kintüntetése. XIII-ik
Leó pápa, nem várva be a legközelebbi consistóriumot,
Vasary Kolos herceggimrást, esztergomi érseket, a római
egyház bíbornokává kinevezte, melyvel a herceggimrást
oly kintüntetésben részesítette, ami a legértékesebb esetekben
szokott előfordulni. Ilykép a kintüntetett felszentelése
előtt lett bíborossá s mint ilyen foglalja el primási székét.

Zalavármegye tanfelügyelőjének kintüntetése. Dr.
Ruzsicska Kálmán kir. tanfelügyelőnek a tanügy terén
kifejtett sikeres működése elismerésül a királyi taná-
csosi cím adományoztatott. — A vármegye közszere-
tetben álló és kiváló buzgalom tanfelügyelőjének, eme-
mélánt megérdemelt kintüntetése alkalmából számosan
tejezték ki szerencse kívánatukat. — A zala-egerszegi
polgári fiú- és polgári leányiskola tanfelügyelője, úgy
is, mint a zalamegyei általános tanítói testület központi
választmányának képviselője, f. hó 30-án d. e. 11 óra-
kor testületileg tiszteltet a kintüntetésnél. Udvardy
Ignác polgári iskolai igazgató és megyei tanfelügyelő
elnök tolmácsolta úgy az iskola tanfelügyelőjének, mint a
megyei általános tanítói testületnek érzelmeit, mire a
kintüntetett meghatva mondott köszönetet, kiemelve vála-
szában, hogy az őt kintüntetéssel e vármegye tanítóit
tekintve megfizetve s biztosítva a megjelenteket, hogy
eme kintüntetés csak fokozni fogja a vármegye tanügyé-
nek felvirágzására irányuló tevékenységét; választát a
megjelentek zajos éljenzéssel fogadták.

Követválasztás Zala-Egerszegben. Mozgalmas napja
volt városunknak f. hó 28-án: a követválasztás napján.
A bevonuló szavazókat zászlókkal és zeneszóval fogad-
ták. A választás pontban 9 órakor vette kezdetét s
folyt minden megszakítás és rendezvény nélkül az elemi
iskola és polgári iskola épületében délután 1/4-ig,
amikor Skublics István választási elnök kijelenté, hogy
Radocza Jánostól a jelöltségtől való visszalépését tartal-
mazó okiratot kapott, minek folytán a választást beszünt-
tette és Pázmándy Dénest egyhangúlag megválasztott
képviselőnek kijelentette. Ezután a választási és szavazat-
szedő küldöttségi jegyzőkönyvek 3—3 példányban elké-
szítették s úgy ezeket, valamint a választási lajstromo-
kat a küldöttségi tagok és a bizalmi férfiak aláírták,
melynek befejeztével d. u. 5 órakor Skublics István
választási elnök az egybegyűlve levő nagy számú vála-
sztatónak kihirdette, hogy Pázmándy Dénes országgyűlési
képviselőnek megválasztott, mit óriási lelkesedéssel
fogadtak. Ezután Pázmándy Dénes a szavazó helyi-
ségbe ment s ott a választási elnöktől átvette a vála-
sztatásról szóló jegyzőkönyvet s egyéb iratokat, a küldöt-
tségi tagok s a pártok bizalmi férfiai előtt kijelentette,
hogy most már az egész kerületnek leyén megválaszt-
ott képviselője, részéről főtevékenység leend e kerület
érdekeit legjobban meggyőződése szerint szolgálni. Ezután
a „Zöldfa“ vendéglő elé ment, hol az egybegyűlve levő
nagy számú közönséghez szól, megemlékezve a független-
ségi párt fényes győzelméről, egyúttal figyelmeztette a
választókat, hogy a választás befejeztével, békével és
minden rendezvény nélkül vonuljon kiki családi tüze-
lyéhez. Zajos és szünni nem akaró éljenzéssel fogadták
szavait, mire a közönség lassan-lassan oszolni kezdett.

Gentry-bal Keszthelyen. Zalavármegye előkelő fal-
ságnak több tagja folyó hó 23-án Keszthelyen az
„Amazon“ szálloda termeiben fényesen sikerült zártkörű
bált rendezett, melyre a vármegye minden részéből sereg-
lettek családok. Az „Amazon“ szálloda fényesen fel-
díszített és kiválóított termeiben régen volt együtt egy-
szerre annyi szép leány, asszony, mint ez alkalomból.
Jelen voltak: Bogay Irén (Sármellék), Bogay Oga
(Sármellék), Bottka Alice, (Hahót), Dunszt Emilia és
Mariska, Garger Zseni, Svastits nővérek (L-Tomaj),
Baán nővérek (Szabar), Vértessy Gizella és Lujza (Görbő),
Puly Irén, Gaál Atala (Pacs), Saary Piroška, Frankovics
Jolán, Skublics nővérek (Z-Szt-Mihály), Beszedics R.
(Tapolca), továbbá: Hertelendy Józsefné (Lak), Kristóf
Bélané, Tantossy Sándorné, Füghe, Br. Bottmneré,
Bogay Jánosné (Sármellék), Bottkáné (Hahót), Svastits
Benóné, Svastits Elekné, Baán K. né, Vértessy J. né,
Puly J. né, Gaál M. né, Saary V. né, Skublics Sándorné
(Szt-Mihály), Skublics Jenőné, Beszedicsné stb. urnók.

Kinevezés. O felsége a király *Aág Miklós* zala-
egerszegi kir. törvényszéki aljegyzőt a zala-egerszegi kir.
járásbíróvá nevezte ki.

A szombathelyi egyházmegye gyásza. Stegmüller
János, jaáki apát, élte 73-ik s áldozásának 50 ik
évében elhunyt. A köztisztelőben állt egyházi férfit
nagy részét mellett helyezték örök nyugalomra. Áldás
és béke poraira!

A zala-egerszegi korecsolya egyesület f. hó 24-én
tartott közgyűlésén következőkép alakította meg tiszti-
karát és választmányát: elnök: Árvay Lajos, alelnök:

Lányi Kálmán, pénztáros: Csics József, jegyző: dr.
Halász Miksa; választmányi tagok: dr. Árvay Istvánné,
Lányi Kálmánné, Hátzky Kálmán, Kis Lajos, Skublics
Imre, Kaszter Sándor, Nagy Géza, Hangay Géza, Hetey
Andor, Főzmayer Lajos. Ezzel az egylet megalakulván,
volt elnökét, Hátzky Kálmán urat, örökös tiszteletbeli
elnökké választotta meg; a számadások megvizsgálásá-
val pedig, tekintettel arra, hogy több éven keresztül
nem tartatott közgyűlés és ennélfogva az egyletnek
éveken át sem költségvetése, sem számadása nem volt,
és így az előterjesztett számadások revidálása hosszabb
időt igényel s különben is első sorban a választmány
hatásköréhez tartozik, a választmány bizott meg, a
mely egyúttal megbízást nyert arra nézve is, hogy a
szükséges beruházások, mint az egyleti helyiség tataro-
zása, butorok s lámpák beszerzése iránt a szükséghez
képest és amennyiben most, az évad végén célszerűnek
mutatkoznék, intézkedjék; a pálya nagyobbitása és az
alapszabályok némely pontjának célszerű módosítása
iránt pedig javaslatot készítsen, úgy, hogy az egyleti
élet, a jövő évad megkezdésével minden jogos igény
kielégítése után új lendületet s felvirágozást nyerjen.

A nagy-kanizsai polgári egyesület február hó 2-án d.
e. 10 órakor tartja rendes évi közgyűlését a következő
tárgysorozattal: A választmány és számvizsgáló bizottság
jelentése; évi költségvetés, felvételi és tagsági díj meg-
állapítása; kötvények kisorsolása; a függő adósságok
convertálása céljából új kölcsön engedélyezése; az alap-
szabályok 14. és 26 ik §-ának módosítása; tisztikar,
választmány és számvizsgáló bizottság választása; netáni
indítványok.

A zala-egerszegi ipartestület évi rendes közgyű-
lését f. hó 31-én délután 1 órakor tartja az elemi iskola
helyiségében a következő tárgysorozattal: A mult köz-
gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása; az elnökség évi
jelentése; az ipartestület 1892 ik évi költségvetésének
megállapítása; az általános betegsegélyezés teletti érte-
kezet; az elnökség leköszönése; elnök és a választmányi
tagok választása; indítványok.

Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter *Csarsch
Dezso* zalavármegyei árvaszéki aljegyzőt a palánkai kir.
járásbíróvá nevezte ki.

Gyászhir. Vettük a következő gyászjelentést: Kummer
Mária férj. Hrabovszky Flóriné s Kummer Lina
férj. Grész Károlyné és gyermekeik: Hrabovszky Rezső,
Irma, Jenő, Grész Paula, János, Irma, Viktor, Elza,
László, Ilona, Malvin, Gizella és Béla fájdalommal jelen-
tik özv. Kummer Ferenéné szül. Horváth Erzsébetnek,
a páratlan jó édes anyának, illetőleg nagyanyának, élet-
kora 74. évében, rövid szenvedés után történt gyászos
elhunytát. A boldogultnak hült tetemei január hó 25-én
délután 3 órakor fogtak a zala-egerszegi sírkertben örök
nyugalomra tetetni. Az engesztelő szent mise áldozat
január hó 26-án reggeli 10 órakor fog a zala-egerszegi
plebánia templomban az Urnak bemutatni. Z-Egers-
szeg, 1892. évi január 24-én. Áldás hánuvaira!

A zala-szt-gróthi izraelita hitközség következőleg
választotta meg előjáróságát: elnök: Morgenstern Ignác,
alelnök: Steiner D. J., pénztárnok: Fleischmann Ignác,
jegyző: Berkovits Albert, templom gondnokok: Policzner
Mór és Neumann Lajos, képviselőtestületi tagok: Steiner
Salamon, ifj. Morgenstern Henrik, Kluger Sámuel, Beck
Zsigmond, Fleiner Sámuel, Ungár Sámuel.

Véglegesítés. A vallás- és közoktatásügyi m. kir.
miniszter *Pataky Kálmán* alsó-lendvai polgári iskolai
tanítót jelen állásában végleg megerősítette.

Áthelyezés. Sörös József szabadkai kir. posta- és
táviratügyi ugyanezen minőségben és csáktornyai posta-
és távirat hivatáshoz áthelyeztetett.

Elhalasztott hangverseny. A nagy-kanizsai kath.
főgymnasiunai ifjuságnak január hó 27-ére tervezett hang-
versenye az országgyűlési követválasztás miatt február
hó 3-ára halasztatott.

A zala-szt-gróthi kaszinó választmánya: elnök:
dr. Misner Antal, alelnök: Kluger Sámuel, pénztáros:
Misner Dávid, jegyző: Berkovits Albert, könyvtáros:
Kublin János, háznagy: Tóth Vendel, tagok: Glázer
Gyula, Varga Károly, Scholtz Károly, Steiner Farkas,
Mehr Mór, Novák Jenő.

Halalozas. Özv. szentlislói Desso Károlyné, szül.
noszlopi Noszlopi Anna, Stocker Antal, keszthelyi kir.
járásbíró anyóska, jan. hó 25-én d. e. 11 órakor 82
éves korában meghalt. A megboldogult földi maradvá-
nyait jan. 27-én d. u. temették el Keszthelyen nagy
résztét mellett.

Kinevezés. A magy. kir. pénzügyminiszter *Dekkert
József* marcali V. osztályú adótitkárát csáktornyai kir.
adóhivatalhoz III. osztályú ellenőrré nevezte ki.

Kintüntetett muraközi tanítók. Dr. Ruzsicska Kálmán
kir. tanfelügyelő Csáktornyán a magyarnyelv tanításában
kiváló sikert felmutató két tanítónak: Szinkovits Ferenec-
nek 40 forint, Molnár Mari óvónőnek 30 frt jutalmat
adott át személyesen, a gyakorló iskolai szorgalmas
tanulók között pedig 4 frtot osztott ki.

A „Zala-Egerszeg- és Vidéke“ szerkesztője fel-
kért bennünket annak közöltételére, hogy tekintettel
a követválasztási mozgalmakra — lapjai csak február
hó 2-án jelennek meg.

A zala-szt-gróthi izraelita iskolaszék következőleg
alakította meg: elnök: Kluger Sámuel, alelnök: dr.
Misner Antal, jegyző: Berkovits Albert, pénztárnok:
Korein József, tagok: Pollák Pinkász, Fleischmann
Ignác, ifj. Morgenstern Henrik, Morgenstern Ignác.

Iparos-bal. A keszthelyi ipartestület kebelében
alakult bizottság febr. hó 6-án az „Amazon“ szálloda
nagytermében jótékony célú zártkörű táncestélyt rendez.
A rend. bizottság elnöke *Nagy István*, ipartestületi elnök.

A periaci önkéntes tűzoltó egyesület a városi
vendéglő nagytermében február hó 7-én saját pénztára
javára tombolával összekötött zártkörű táncmulatságot
rendez. Kezdeté esti 8 órakor. Belépti jegy: 50 krajcár.
Az egyletnek egyenruhában megjelenő tagjai belépti
díjat nem fizetnek.

A csáktornyai kereskedő ifjak önképző egyesület
alakítottak. A kiküldött bizottság által készített alap-

szabályokat elfogadták s a tisztviselői kart következőleg
választották meg: Hirschmann Leó elnök, Gráner Miksa
alelnök, Kohn Vilmos titkár, Pollák Bálint pénztáros,
Reisner Zsigmond háznagy. Választmányi tagok: Hirsch-
mann Henrich, ifj. Neumann Mór, Zrinyi Győző, Wet-
tendorfer Bertalan. Póttagok: Pollák Samu, Hochsin-
ger Gyula.

A zala-lövői önkéntes tűzoltó egyesület saját pénz-
tára javára f. évi február hó 6-án a nagyvendéglőben
zártkörű táncmulatságot rendez. Belépti díj személyen-
ként 50 kr., családjegy 1 frt 20 kr. Egyenruhás tűzoltók
a belépti díj felét fizetik. Felülvezetésekközönettel fogad-
tatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Kezdeté esti 7 és
fél órakor.

A zsidó-vallás egyenjogósítása tárgyában a végre-
hajtó bizottság Z-Szt-Gróth izr. hitközségéhez is leiratot
intézett, mely folyó hó 24-én került tárgyalás alá. —
A jelen volt anyaközség s fiók községek képviselője
egyhangúlag elhatározta, hogy a végrehajtó bizottsághoz
üdvözlő táviratot meneszt, mely következőleg hangzik:
„A zala-szent-gróthi izraelita anyaközség s fiókközségek
a mai napon megtartott gyűlésen a zsidó-vallás egyen-
jogósítása céljából, az ország szívében, jobbaink által
megindított mozgalomhoz lelkesült örömmel csatlakoznak
és az eszme győzedelmét kívánják.“

A muraközi tisztí öngyógyító egyesület évi rendes
közgyűlését f. hó 24-én tartotta. Tárgyai voltak: az
elnöki beszámoló, a mérleg bemutatása és a felügyelő
bizottság megválasztása. A felügyelő bizottságba póttagul
Gaal Imre választott meg. Polják Mátyás pénztárnok-
nak és Zrinyi Károly könyvelőnek fáradságukért jegyző-
könyvileg köszönetet szavaztak

Statisztika. A zala-szent-balácsi plebániában 1891.
évben született 171, meghalt 136, házasságra lépett 32
pár, elbocsátott 17 pár; a csácsi plebániában született
28, meghalt 38, házasságra lépett 8 pár; a sümegi
plebániában született 230, meghalt 131, házasságra lépett
50 pár; a kis komáromi plebániában született 196, meg-
halt 215, házasságra lépett 37 pár, elbocsátott 17 pár;
a csatári plebániában született 160, meghalt 147, hazas-
ságra lépett 23 pár, elbocsátott 13 pár; a tapolcai
plebániában született 257, meghalt 25, házasságra lépett
43 pár, elbocsátott 11 pár.

Influenza betegeknek legcélszerűbb napközben
gyakrabban jó cognacot adni, a mit nemcsak több tekin-
telyes orvos ajánl, de a kórházak is gyakorolják. Alka-
lomszerű most megemlíteni, hogy a Magyar Szent Korona
országainak „Vörös kereszt“ egylete e napokban pályá-
zatra hívott fel több cognagyárost s a beérkezett
pályázatok közül, dacára annak, hogy árai magasabbak
versenyző társainak árainál, mégis Esterházy Géza gróf
Angyalföldi Cognagyárat részesítette előnyben, ezt biz-
ván meg az Erzsébet-kórházban szükséges cognac száll-
tásával. Megemléstérem méltó még, hogy a legutóbbi
brünni élelmészeti kiállításon a jury oda nyilatkozott,
hogy az Esterházy cognac a francia cognacot felülmulja.
*Látható tehát mindezekből, hogy a gróf Esterházy féle
gyár cognacja, mint a gyártmányok legjobbjai, ajánlható.*

Az Athenaeum Kézi Lexikona. A tudományok
enciklopédiája különös tekintettel Magyarországra. Szak-
főriak közreműködésével szerkeszti dr. Aczárdy Ignác.
Hetedik füzet Bpsten 1892. A közhazsón vállalat ez új
füzete befejezi a B. betűanyagát s megkezdni a C. betűt.
De a B. utolsó részében még számos, igen érdekes és
gondosan dolgozott cikket találunk. Ilyen a Buda és
Budapest, mely e tárgy fontosságának megfelelő bősé-
gél, minden lényegesebb mozzanattal figyelembe vételével
készült s az eddig megjelent füzetek egyik legnagyob-
b cikke. Igen szépen és alaposan vannak kidolgozva a
Bucus, Budetini monda, Bujakók, Bujdosók, Bulgária,
Bulia, Bün s általában a bünügyi és büntető cikkek,
melyek számra nézve is feltűnnek, továbbá a Burgo-
nya, Burnót, Buruk, Buvár, Buza, Byron és Byzanci
cikkek, melyekkel a B. betű véget ér. A vállalat ma-
gyar szelleme és jellege azonban sehol sem lép oly
szembetűnően előtérbe, mint a C. betű elején, melynek
anyaga e füzetben egész a Clarybdsig halad. A C.
betű ezen részében magyar szó alig fordul elő. De azért
épen itt látszik meg leginkább, mennyire megfelel
a vállalat azon ígérétenek, hogy a magyar közönség
számára magyar szellemben készül. A magyar vonatko-
zásokra való folytonos tekintet, a hazai történelemre
befolyást gyakorló idegenek életrajzainak gondos össze-
állítás, a főleg nálunk használatos idegen szavak figye-
lembe vétele stb. ez idegen anyagnak teljesen magyaros
színezetet adnak. A Cadentia, Caesura, Caembourg,
Cancellaria, Centionale, Capella, Capitulatio, stb. szavak
magyarazata egészen a magyar viszonyoknak megfele-
lően készült. Igen érdekesek Campe, Calepinus, Calvin,
a Cambrai-i liga, Camdoggio, Capistran, Caprivi, Caraffa,
Carnot, Carolina resolutio, Carvajal, Castaldo, Castriota,
Castrum, Catalaunumi ütközet, Celluloid, Cellulose, Cer-
vantes, Casarini stb. cikkek, a természettudományi,
technikai és orvostani cikkek, melyek szintén nagy
számmal vannak a diszesen kiállított füzetben. Két szép
melléklet van hozzá csatolva, u. i. Azsia kitűnő kivi-
telű legújabb térképe, és egy kettős fekete tábla, mely
egyik oldalán a halakról ad 13 rajtot, míg másik felén
a baromfiak 28 fajtát mutatja be. Egy füzet ára 30 kr.
s az egész vállalat összesen 40, három ives, két heti
füzetben jelenik meg. Az előfizetés legcélszerűbben
posta-utalvány által 10—10 füzetre 3 fruttal történik,
az Athenaeum kiadóhivatalához Budapestre vagy bár-
mely hazai könyvkereskedéshez küldendő.

**Báli selyemszöveteket méterenkint 35
król 9 frt 85 krig** (mintegy 300 különböző árnyal-
at és színt) szállít, megrendelt egyes öltönyökre,
vagy végekben is postabér- és vámmentesen **Henne-
berg G.** (cs. és kir. udvari szállító) **selyemgyára
Zürichben.** Mintak postafordultával küldetnek. Svájcba
cimzett levelekre 10 kros bélyeg ragasztandó.

KALODONT

Kapható a gyógytárakban:
és illatszerészeknél 1 drb. 35 kreár.

Horgony-Pain-Expeller

Ezen rég jónak bizonyult be-
dörzsölést eszsz, köszvény, tag-
szaggatás stb. ellen legjobban
ajánljuk a n. é. közönség figye-
mébe. Egy üveg ára 40 és 70
kr. és a legtöbb gyógytárban
kapható.

Csak Horgonynyal valódi!

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos:
UDVARDY IGNÁC.

Tavaszi

buza, lóher, lucerna,
répa és mindennemű
gazdasági magvakat
a m. kir. magvizsgáló állo-
más ólomzárjával ellátva a
legjutányosabban és kedvező
feltételek mellett szállít a

Gazdasági szak-iroda

Zala-Egerszeg (Megyeház-tér 6. sz.)

24/v. 892. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járási bíróság 6704. számú végzése által **Kreiszler Berta** zalabéri lakos végrehajtató javára **Neumann József** zalabéri lakos ellen 900 frt tőke, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság letöltött és 1139 frt 20 kr-ra becsült tért ruhakelmék, butorok és ruhaneműkből álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis Zalabéren leendő eszközölésére **1892. évi február hó 8-ik napján délelőtti 10 óra** határidővel kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszeg, 1892. évi január hó 23-án.

Nagy Sándor kir. bir. végrehajtó.

Kerestetik

Egy 500—1000 holdas birtok szép urilakkal és elegendő gazdasági épülettel, lehetőleg közel egy vasúti állomáshoz, teljes felszereléssel együtt, azonnali megvételre, készpénz fizetés mellett.

Egy 300—500 holdas bérlet Zalamegyében lehetőleg az egerszegi járásban azonnali átvételre.

Egy 500—600 holdas bérlet Zala-, Vas-, Győr-, Veszprém- vagy Fehérmegyében 1892. október 1-ére.

Egy 1000 holdas bérlet Vas- vagy Zalamegyében azonnali átvételre.

Egy 1500—2000 holdas bérlet Zala-, Vas- vagy Somogy megyében teljes felszereléssel együtt azonnali átvételre.

Egy 20—25 lóerejű stábil gép Cornwal kazánal, egy darab takarmány erjesztő, egy darab széna-sajtó megvételre kerestetik.

Ajánlatok kéretnek

Goldschmid Sándor

gazd. szak-irodájába
Zala-Egerszeg, Megyeház tér 6.

4422/tk. 891.

Árverési hirdetés.

Az alsó lendvai kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy **Zsuga György** kis-cserenyesóci lakos végrehajtatónak **Jobbágy Teréz** férj. **Kondákor Lászlóné** lovászi lakos végrehajtást szenvedő elleni 140 frt tőke követelés és járulékaik iránti végrehajtási ügyében az alsó-lendvai kir. járásbíró területén levő, a lovászi 199. sz. tjkvben 1. sor 55. hrsz. a. foglalt s 1/4 ad részben **Jobbágy Trézsi Kondákor Lászlóné** nevében álló, az adó alapján 194 frtra becsült részre, — a kutféji 119. sz. tjkvben 1. sor 206. hrsz. a. foglalt s 1/4 ad részben **Jobbágy Teréz Kondákor Lászlóné** nevében álló, az adó alapján 160 frtra becsült részre és a kutféji 134. sz. tjkvben 1/4 ad részben **Jobbágy Teréz Kondákor Lászlóné, 1/4 ad részben Dravecz Anna Fata Józsefné, 1/4 ad részben Fata József s 1/4 ad részben Soós János** nevében álló 1. sor 78. hrsz. a. foglalt, az adó alapján 44 frtra becsült, 2. sor 211. hrsz. alatt foglalt, az adó alapján 20 frtra becsült, 3. sor 228. hrsz. a. foglalt, az adó alapján 30 frtra becsült, 4. sor 233. hrsz. a. foglalt, az adó alapján 9 frtra becsült egész ingatlanokra — a tlvrdts 56. §-a alapján — az árverést 194 frtban, 160 frtban, 44 frtban, 20 frtban, 30 frtban, 9 frtban ezennel megállapított kikiáltási árban elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az **1892. évi február hó 25. ik napján délelőtti 10 óra**kor Lovászi községben a lovászi ingatlanokra nézve — és ugyanazon nap délután 3 órakor Kutféj községben a kutféji ingatlanokra nézve, — mindenütt a községbíró házában dr. Csemesz Kálmán letenyei lakos telperei ügyvéd közbejöttével megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10% át készpénzben, vagy az 1881. LX. t. c. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az

1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapírban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. c. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

Kelt A. Lendván, 1891. évi november hó 5.

A kir. járásbíró, mint telekkönyvi hatóság.

Szirmay kir. aljbíró.

923 ni. 892.

Pályázati hirdetés.

Zalavármegye árvaszékénél rendszeresített egy, a gyámpénztári tartalék alpból 600 frtnyi fizetéssel és 120 frtnyi lakpénzzel ellátandó

ideiglenes aljegyzői állásra

pályázat hirdtetik.

Ezen állást elnyerni óhajtok felhivatnak, miszerint az 1883. évi I-ső t. cikkben előirt minősítéstiket igazoló pályázati kérvényeiket folyó évi február hó 7-ig Svastits Benő főispán Óméltóságához címezve, hozzám nyujtsák be.

Zala-Egerszeg, 1891. január 23-án.

Csertán Károly

Zalavármegye alispánja.

PSERHOFER J.-féle

gyógytár

BÉCSBEN, I. KER., SINGERSTRASSE 15. SZ. A.

„zum goldenen Reichsapfel“.

Vértisztító labdacok

ezelőtt általános labdacok neve alatt; ez utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyították volna. Évtizedek óta ezen labdacok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitűnő házi-szerből készlet nem volna található.

Számtalan orvos által ezen labdacok házi-szerül ajánlatnak és ajánlattak minden oly bajknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbojok, kólika, vértőlulások, aranyér, béttelenség s hasonló betegségek. Vértisztító tulajdonságuknál fogva kitűnő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajknál is: így sápkór, idegesség, száraz fejfájásoknál stb. Ezen vértisztító labdacok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmakat sem okoznak és ennek folytán még a leggyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül bevehetők.

A számtalan házi-írásból, melyet e labdacok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egész-ségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat említnék azon megjegyzéssel, hogy mindenki, aki ezen labdacokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Schlierback, 1888. október 22-én.

Tekintetes Úr!

Alulírt kéri, hogy felette hasznos és kiűnő vértisztító labdacsaiból ismét 4 csomagot küldeni sziveskedjék

Neureiter Ignác, orvos.

Hrasche, Flódnik mellett, 1887. szept. 12-én.

Tekintetes Úr!

Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsaik kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megírom: Én gyermekgyógyász meggyűntem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam kép-s végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csudalatrámító labdacsaik engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacok engem is tökéletesen ki fogják gyógyítani, a mint már másoknak is egész-ségük visszanyerésére segítségül szolgáltak.

Knifce Teréz.

Bécs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt Úr!

A legforróbb köszönetemet mondok ezeand Önnek 60 éves nagy-némem nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egybékint le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitűnő vértisztító labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legtöbb tisztelettel

Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1889. március 27-én.

Tekintetes Úr!

Alulírt ismételtén kéri 4 csomagot az Ön valóban hasznos és kitűnő labdacsaiból. El nem mulasztatom legnagyobb elismerésemel kifejezni ezen labdacok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyílik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen házi-íratom tetszésszerűt használására Önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel

Hahn Ignác.

Gotschdorf, Kolbach, mellett, Szilésia 1886. okt. 8-án.

T. Úr!

Felkérem, miszerint az Ön vértisztító labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni sziveskedjék. Csakis az Ön csodálatos labdacsaik köszönhetem, hogy egy gyomorhajból, mely engem öt éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacok nálam sohasem fognak kifogni s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, — vagyok tisztelettel

Zwickl Anna.

Ezen vértisztító labdacok csakis a Pserhofer J.-féle, az „arany birodalmi almához“ címzett gyógytárban, Bécsben I., Singerstrasse 15. sz., a. készíttetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmazzatik, 1 frt 05 kr-ba kerül, bérmentetlen utánvételi kildésnél! 1 frt 10 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előleges beküldésénél (mi legjobban postautalványval eszközöltek) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr., 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 kr-ba kerül.

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacok a legkülönbözőbb nevek és alakok alatt utánoztatnak, ennek következtében kerétek csakis Pserhofer J.-féle vértisztító labdacokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használata utasítása a Pserhofer J. név-aláírással fekete színben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláírással vörös színben van ellátva.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biz-
tos hatású,
legjobb szer minden köszvényes és csúszos bajok, u. m.:
gerinc-agy-bánalom, tagszagatas, ischias, migraine, ideges
fogfájás, főfájás, tülszagatas stb. stb. ellen. 1 forint 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs Pserhofer J.-től.
Évek hosszú sora
óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a
legjobbnek elismerve. Egy elegánsan kiállított nagy sze-
lencével 2 frt.

Általános tapasz Stuedel tanártól. Ütés és
szúrás által okozott sebeknél,
mérgecs daganatoknál, ujjkukac, sebes-vagy gyuladt-mell
vagy más ily bajknál, mint kitűnő szer lön kipróbálva. 1
tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fagybalzsam Pserhofer J.-től. Sok év óta a fagyos
tagoknak és minden idült sebre, mint
legbiztosabb szer elismerve. 1 köcsöggel 40 krajcár. Bér-
mentve 65 kr.

Utifüvedv, egy általános ismert kitűnő házi szer
hurut, rekedtség, görcsös köhögés stb.
ellen. 1 üvegeske ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 forint
50 krajcár.

Élet-esszencia (prágai csöppek), megrontott gyó-
mor, rossz emésztés és mindennemű
altesti bajok ellen kitűnő házi szer 1 üvegesével 22 kr.,
12 üveg 2 forint.

Általános tisztító-só Bullrich A. W.-től.
Kitűnő házi-szer a rossz
emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés,
gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. Ellen. 1
csomag ára 1 forint.

Angol csodabalszam, 1 üveg 50 kr., egy kis
üveg 12 kr.

Por a labizzadás ellen. Ezen por megszünteti
azáltal képződő kellemetlen szagot, épen tartja a lábbit
és mint ártalmatlan szer van k próbálva. Egy dobozzal 50
kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balszam, kitűnő szer golyva ellen. 1 üveg
40 krajcár, bérmentes küldéssel
65 krajcár.

Helsó vagy egészség-só kitűnő gyógytár,
gyomorhurut és
minden, a rendetlen emésztésből származó bajknál, 1 cso-
mag 1 forint.

Ezen itt felsorolt készítményeken kívül az
osztrák lapokban hirdett összes bel- és külföldi
gyógytárak különlegességei raktáron vannak és a
készségtelen netán nem levők gyorsan és olcsón
megszerezhetnek. — Postai megrendelések a leg-
gyorsabbau eszközöltetnek, ha a pénzüsszeg előre
beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küld-
detnek. — Bérmentve csakis oly esetben történik a
kildés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben
a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek.